

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarzschildinga: “Zemlje ne mogu samo stajati u mjestu”

Među nekim liderima Bosne i Hercegovine postoji, opasno uobičajeno, pogrešno vjerovanje da nepostojanje napretka u nekoj zemlji znači da ta zemlja stoji u mjestu. Već nekoliko mjeseci izgleda da oni vjeruju: možemo prestati da idemo naprijed na putu ka Evropi, novim radnim mjestima, poboljšanju usluga koje pružaju vlasti, i, nakon što izvjesno vrijeme ne radimo ništa, kada jednom počnemo zajedno politički djelovati možemo nastaviti tamo gdje smo stali.

U stvarnom svijetu stvari nisu takve. Istina je da kada neka zemlja prestane ići naprijed ona počne ići unazad – nema stajanja u mjestu.

Zemlje centralne Evrope koje su se uspješno pridružile Evropskoj uniji su nekoliko godina neprestano išle naprijed, često vratolomnom brzinom, i mnoge od njih su jedva uspjele da sve završe na vrijeme kako bi postale punopravni partneri. Njihovi lideri su shvatili da te zemlje sebi jednostavno ne mogu dozvoliti da krenu unazad. Zašto bi drugačije bilo sa Bosnom i Hercegovinom?

Ove sedmice komesar Evropske unije za proširenje Olli Rehn, čovjek koji je bio izuzetno blisko angažiran u davanju podrške Bosni i Hercegovini od kada je stupio na tu funkciju u jesen

2004. godine, jasno je stavio do znanja da je došlo do zastoja u aktivnostima ove zemlje da osigura skoriju integraciju u Evropsku uniju. U pismu koje je uputio premijeru Nikoli Špiriću, komesar Rehn je upozorio da, ukoliko ne dođe do političke promjene kursa, Bosna i Hercegovina neće nikada dostići tačku da može potpisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Premijer Špirić ima težak zadatak: mora voditi vladu u kojoj mnogo ministara predstavlja stranke čija se opredijeljenost da se pridruže Evropi čini samo retoričkom. Premijer je morao da ove sedmice prizna da u ovom trenutku nema dovoljno političke volje da se krene dalje u vezi sa reformom policije – a bez reforme policije Bosna i Hercegovina može reći doviđenja daljnjoj integraciji u EU.

To ne znači da će Bosna i Hercegovina ostati u mjestu. To znači da će Bosna i Hercegovina krenuti unazad.

Prava tragedija leži u činjenici da je uspjeh narednog koraka ka Evropi, uspjeh u privlačenju investicija, stvaranju radnih mjesta i podizanju životnog standarda, uspjeh u provođenju reforme policije i drugih mjera potrebnih da se uklone prepreke na putu naprijed – uspjeh u svim ovim oblastima – tako primamljivo blizu, kao što je i komesar Rehn jasno naglasio ove sedmice kada je rekao da je “svijetla evropska budućnost” sada nadohvat ruke za Bosnu i Hercegovinu, ali samo ako njeni lideri iskoriste priliku i zgrabe tu budućnost.

Oni to mogu učiniti.

Jučer su u Zagrebu druge zemlje iz regiona dale snažan i odlučan glas povjerenja u budućnost ove zemlje kada su se dogovorile da Sekretarijat novog Vijeća za regionalnu saradnju (koji će preuzeti dužnosti Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu) bude smješten u Sarajevu. Ministri Bosne i Hercegovine odgovorni za regionalnu saradnju, diplomate i visoki državni službenici svi su radili naporno i efikasno kako bi to

omogućili. To će Bosnu i Hercegovinu smjestiti tamo gdje i pripada, u samo srce regiona.

To je nešto što sam zagovarao dugo prije nego što sam postao visoki predstavnik. To je također potez koji će služiti kao prijeko potreban podsjetnik da je napredak neuporedivo bolji od nazadovanja i povratka u prošlost. Jer, baš kao što svaki nepromišljeni potez političke opstrukcije stvara zamah u pogrešnom pravcu, tako i svaki dalekovidan, kreativan potez političkog pragmatizma stvara zamah u pravom smjeru.

Lideri Bosne i Hercegovine su ove sedmice dobili signal upozorenja: odvlačite svoju zemlju u pogrešnom smjeru. U isto vrijeme, lideri u regionu su iskazali povjerenje da ova zemlja može uspjeti i da će uspjeti. Glavni problem proteklih mjeseci je činjenica da je previše političara vjerovalo, čini se, kako si mogu priuštiti luksuz da stoje u mjestu.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik EU u Bosni i Hercegovini.